

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1.
Telefon št. 73.

Leto XXIII.

Št. 32.

Kranj, 12. avgusta 1939

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40- din, polletno 20- din,
četrtletno 10- din.

Nemirna Evropa

Zdi se, da je Evropa že popolnoma pozabila one vročične dneve avgusta mesca 1. 1914, ko so vojne napovedi obeh tedaj nasprotujočih in sovražnih si taborov zantile svetovno vojno — največje, najgrozovitejše in najbolj rafinirano klanje v zgodovini človeštva. Zdi se, da se je le prehitro razkadil dim topov in strojnih pušk, bomb in granat, da je človeštvo le prehitro pozabilo vse fizično in duševno trpljenje vojnih let, vsa razdejavanja in grozodejstva, da vsi neštevilni vojaški grobovi, po vseh državah, ki krijejo cvet naroda, z invalidi vred, ki so si rešili le bedno življenje, prav nič več ne obujajo spomina na pretekle dneve nepopisne groze in strahote, da prav nič več ne povzročajo pomislekov in bojazni pred bodočo vojno. Zdi se končno, da so evropski narodi vsled zahrbljene pekleno zlobne propagande že tako pripravani in otrovani z vojno psihozo, da si želijo spremembe sedanjega mirnega stanja. Znamenja so tu, ki kažejo, da se civilizirana, omikana Evropa, ki je oplodila s svojo starodavno kulturo ostale kontinente sveta, pripravlja na nov krvavi ples, še hujši, še strašnejši, kot je bil ta, ki se je zaključil 1. 1918, da se pripravlja na boj do popolnega iztrebljenja.

Današnja Evropa je kakor ognjenik, ki se pripravja na izbruh. Ze se čuje ono podzemsko bobnenje, ki svari vso okolico pred nevarnostjo, že švigajo in sikajo ognjeni bliski nad glavami evropskih narodov, čujejo se groznejše in pretnejše, ugotavlja se merjenje moči in sil, tempo oboroževanja, ki je v nekaterih državah celo odpravilo milijone brezposelnih in ustvarilo neke vrste problematično konjunkturo, se forsira in potencira na maksimum, vse narodno gospodarstvo, industrija in milijoni delavnih rok je v službi vojnega ministra, narodi in ljudstva drhte in trepetajo v napetem pričakovanju, kdaj pride do izbruha?

„Vojna na živce“ imenujejo nekateri to stanje. Mir, katerega zaenkrat še uživa Evropa, ni v resnici nikak pravi mir, marveč trda borba, ki je sicer nevidna, toda do skrajnosti srdita. Ni to boj na nož in ne zahteva človeških žrtve, pač pa bi se ga lahko imenovalo „boj na živce“, pri katerem bo zmagal tisti, ki bo v tej mučni negotovosti dalje časa ohranil mirnost. Bati se je le, da ne bi ona stranka, za katero postaja položaj čimdalje bolj neugoden, v obupu utegnila izrabiti skrajni trenutek, ki je še na razpolago ter bolj ali manj na slepo udarila. V tej ugotovitvi, v tem dejstvu uči resna nevarnost, ker bo ta nenaden, nepreračunan izbruh zopet potegnil v vojni vrtnice ves svet.

Namesto za udarec se je eden izmed obeh nasprotnih taborov odločil za čakanje. Po svojih močeh skrbi za to, da obdrži mednarodno stanje na višku napetosti in s tem v enaki napetosti tudi živce svojih nasprotnikov. Pri tem pričakuje, da bodo ti nasprotniki končno onemogli pod to strahovito negotovostjo in privolili v vsakovrstne koncesije, samo da se rešijo tega mučnega stanja.

Kakor pa vse kaže, so se tudi že nasprotniki pripravili do zob in zdaj tudi oni vsaj navidezno mirno čakajo. Dasi ravno tovarne onega tabora, ki je sprožil tekmo v oboroževanju, dan in noč bruhajo novo orožje, so pa tudi nasprotniki svoj oborožitveni program tako pospešili, da je razmerje med obema taboroma zdaj glede orožja isto, v par mesecih pa bo prvi tabor celo daleč zaostal, kajti drugi tabor ima na razpolago več surovin, več denarja, lahko pa dobi orožje tudi od drugod. Tako se slika sil in moči obeh taborov vsak dan spreminja v prilog drugega tabora.

Prve bliskavice na tedaj še kolikor toliko jasnem evropskem horizontu so se pojavile za časa abesinske vojne. Čeprav so bili izglede že podani, se vendar vojaško ostale evropske države v tem konfliktu niso angažirale. Dokaj težje je bilo prepričati mednarodni spopad v španski državljanski vojni, v kateri

Kaj se dogaja na zunanjepolitični pozornici?

Boj za Baltik

Izsa kulis angleško-sovjetskih pogajanj!

Cela vrsta dogodkov zadnjih tednov nas je opozorila na pomembno vlogo, ki jo ima Baltičsko morje z vsemi obalnimi državami vred v sedanjem diplomatičnem dvoboju med obema taboroma velesil, ki se trudita za premoč v Evropi. Najprej je Nemčija vztrajala na vrnitvi memelskega ozemlja in svojo zahtevo tudi uresničila. Mesto in luka Memel se sedaj vsestransko utrjuje, tako da bo Memel v kratkem ena najbolj mogočnih pomorskih trdnjav na Baltiku. Nato je Litva sklenila z Nemčijo nenapadalni pakt. Litvi so sledile Danska, Estonija in Letonska, ki so vse tri z nemško vlado podpisale pogodbe, s katero se nevtralizirajo. Na drugi strani smo slišali, da so Švedska, Norveška in Finska nemški predlog enostavno odklonile. Nemčija je tudi postavila zahtevo po vrnitvi Gdanska, čemur pa se je Poljska uprla in je v obrambo svojih pravic in svojih meja priključila celo pomoč vsega angleškega imperija. Prav tako slišimo, da Rusija neuklonljivo vztraja na svojem pogoju, ki ga je postavila za vstop v vojaško zvezo s Francijo in Anglijo, namreč da mora Anglija zajamčiti nedotakljivost baltičskih držav, to je Litve, Letonske, Estonske in Finske in je Anglija na tem, da se tej ruski zahtevi ukloni, toliko važnost polaga na sodelovanje Rusije pri obkoljevanju Nemčije. Končno smo slišali, da hoče Finska Alandske otoke, ki ležijo tam, kjer se Baltičsko morje preliva v Finski zaliv — v zatjuju katerega leži Leningrad — utrditi in da je Nemčija za to dala svoje privoljenje, med tem ko je Sovjetska Rusija proti tej nameri ostro protestirala in se je morala Finska temu protestu ukloniti. Kaj naj torej pomeni vse to trenje, ki se je naenkrat začelo okrog Baltičskega morja in ki je doseglo svoj višek z odhodom angleškega diplomata Williama Stranga v Moskvo, da se osebno pogovori glede zaščite baltičskih držav?

Nekateri so Baltičsko morje imenovali „Sredozemlje“ in so z ozirom na gospodarski in politični pomen obeh morij imeli do neke meje tudi prav. Položaj je pri obeh v marsičem podoben. Obe morji zapirata morski ožini: Sredozemlje gibraltarska ožina, Baltik pa Belt. Obe imata izredno velik strateški pomen za dvozevo Italija — Nemčija, Sredozemlje za Italijo na eni, Anglijo in Francijo na drugi strani, Baltik pa je za Rusijo, Poljsko, Finsko in Švedsko edino izhodišče na svetovna morja, za Nemčijo pa vsaj v kolikor se tiče vse severne obale. Italija s svojo lego na Sredozemskem morju lahko nevarno ogroža pomorsko pot nasprotnih velesil, Francije

so se pravzaprav borile ena proti drugi vse velike evropske države, preizkušale svoje moči in orožje, vendar se je diplomaciji posrečilo ta prvi spopad obeh nasprotujočih si taborov, ki je bil nekaka evropska vojna v miniaturi, obdržati v mejah Pirenejskega polotoka. Tudi kitajsko-japonska vojna je zanesla v Evropo val, če ne že ravno bojnih prask, pa vsaj diplomatičnih prerekanj in nasprotij. Pošteno pa se je vsa Evropa prvič oddahnila za časa aneksijske krize v bivši Avstriji marca mesca preteklega leta, ko je šla vojna nevarnost v resnici prav tesno mimo nas. Še hujšo vročino je pokazal politični termometer lanske jeseni v sudetskem sporu, ko je mir visel le še na prav tanki nitki, ohranjen pa je bil v Monakovem z odločitvijo štirih velesil. Da pa je bil bog vojne nasičen so mu žrtvovali češko-slovaško državo. In ko se je letos spomladil dogodil popoln razpad Češkoslovaške, nato pa je sledila zasedba Albanije, so bili naši živci že odpornejši, že bolj vajeni bliskovitih, presenetljivih dogodkov ter smo

in Anglije, medtem ko Nemčija lahko zapre Rusiji in Poljski izhod na svetovna odprta morja. Na Sredozemskem morju se bo merila pomorska moč Italije z angleško in francosko, medtem ko zna Baltičsko morje postati pozorišče odločilnega merjenja med Nemčijo na eni, Poljsko in Rusijo na drugi strani. Ze samo ta kratki, bežni pogled na Baltičsko morje nam nudi zadostno razlago za diplomatično borbo, ki se je na njegovi obalah vnela med obema nasprotujočima si taboroma evropskih velesil.

Vhod v Baltičsko morje je popolnoma v rokah Danske, kot lastnice vseh otokov Malega in Velikega Belta, ki leži sredi ožin. Nemčija je že svoje dni to nevarnost občela, ko si je s pomočjo Viljemovega kanala iz Kiela odprla neoviran izhod v Severno morje pri Wilhelms-hafenu. Toda Nemčija ima velik interes na tem, da ostane Danska nevtralna, kajti v nasprotnem primeru, ko bi Danska pristopila v angleško fronto miru, bi se moglo zgoditi, da pride angleško brodogradje nemoteno v Baltik in tunkaj tudi zagospodari, bodisi samo, bodisi skupno s sovjetskim brodogradjem. Ako se spomimo, da je Anglija vedno skrbno pazila, da je bila z Dansko vedno v najboljših odnosih, bomo razumeli, da je Nemčija s tem, da je Dansko pripravila do tega, da je z njo podpisala nenapadalno pogodbo, odnesla dragoceeno diplomatsko zmago, ker si je zavarovala gospodarstvo nad Baltikom, se zavarovala proti morebitnim angleškim motnjam njenih dobav železne rude iz Švedske ter si končno tudi priborila možnost, da s svojim brodogradjem blokira Poljsko in Sovjetsko Rusijo.

Memel (po litvansko Klajpeda), ki si ga je Nemčija priključila nedavno, leži nekako na pol pota od danskega Kopenhagena do Finskega zaliva in je zato sijajna nadzorovalna točka za promet po Baltiku. Vendar pa je od globine Finskega zaliva, kjer ležita Kronstadt in Leningrad, oddaljen še vedno dobrih 800 km, kar slabi njegovo vrednost kot središče za izvajanje blokade proti Rusiji. Potemtakem želi Nemčija na vsak način priti bliže Finskemu zalivu, torej bliže sovjetskim pristaniščem. Riga, ki je prestolnica Estonske, bi takšnim namenom najbolj služila. Še bolj odlična postojanka pa bi bili otoki Dangoe, ki so pod estonsko nadoblastjo in ki so komaj 100 km oddaljeni od vhoda v Finski zaliv. Kakor na eni strani Nemčija, želi dobiti pod svoje nadzorstvo čim več obalnih postojank Baltika in raztegniti svoj vpliv čim bliže Finskemu zalivu, tako želi na drugi strani Sovjetska Ru-

vzdržali vse do danes. Čeprav je bodočnost negotova, zavita v temo, vseeno ne smemo biti preveliki pesimisti.

Različni so vzroki, ki vodijo do nemirov v Evropi: socialni, gospodarski, nacionalni.

Modremu uvidnemu ter spretnemu vodstvu najvišjih krmarjev naše države se je posrečilo ohraniti Jugoslavijo daleč vstran od teh sporov in peripetij med obema taboroma velesil. S svojo nevtralnostjo smo očevali mir na znotraj in mir na zunan kar bodi deviza naše politike tudi v bodoče. Za našo varnost v vsakem slučaju pa skrbi in bdi na braniku države naša sijajna, legendarno hrabra in pogumna, številčno močna, fizično najbolj sposobna armada v Evropi, ki je tudi tehnično najmodernejše in najskrbneje opremljena, za njo pa naj stoji složen, zednjen ves naš narod, ki se bo dvignil kot en sam mož, kadar se bo treba boriti za dediščino naših dedov in očetov, za dom, svobodo in prostost. Zaupanje v lastno moč, orožje in pogum pa naj bo naš prvi in veliki zaveznik.

sija samo sebe čim bolj zavarovati proti vsaki nevarnosti, torej nemški vpliv čim bolj oddaljiti od obrežij baltičskih držav in od Finskega zaliva.

Razumeli bomo, zakaj Sovjetska Rusija na vsak način hoče prisiliti Anglijo, da prevzame jamstvo tudi za baltičske države, ker s tem ščiti tudi samo sebe in si zavaruje nadoblast svojega brodogradja v primeru vojnega spora z Nemčijo. Razumeli bomo tudi prizadevanje Nemčije, da baltičske države iztrga iz območja Rusije, razumeli tudi nervoznost baltičskih držav samih, ki gledajo pred seboj turborno bodočnost, ker bodo ali takoj padle pod sovjetsko nadzorstvo, ali pa bodo morale služiti kot odskočna deska za vpade protivnika Rusije, ki bo poskusil svojo srečo od morja sem. Razumeti pa je treba tudi otepavanje Anglije, ki bi se nerada zamotala v vojno, ako bi se v Baltiku spopadli Nemčija in Rusija.

Na Baltiku se torej v sedanjem trenutku odigrava za oddaljene narode zanimiv, za neposredno interesirane pa vsekakor nervozen prizor, ko oba nasprotujoča si tabora velesil med seboj tekmujeta, kdo bo prej zasedel strateško važne točke, od katerih lo odvisen potek morebitne borbe.

Poljska se bo borila, če bo treba

Velik govor maršala Smigly Rydza v Krakovu

V vsem evropskem časopisju je našel velik odmev govor maršala Smigly Rydza v Krakovu pred več stotisoč poslušalci ob priliki svečanosti v spomin legionarjev in maršala Piłsudskega. Po sv. maši je maršal imel velepomemben govor, ki je v nejasno situacijo v vprašanju Gdanska prinesel popolno razčiščenje. Maršal je dejal: „Nasilni napadi se morajo odbiti s silo. Spoštujemo in cenimo mir, kakor drugi narodi, toda ni je sile, ki bi nas mogla prepričati, da beseda „mir“ za nekatere pomeni vzeti, za druge pa dati. Nimamo proti nikomur kakšnih napadalnih namenov in to naj nihče ne dvomi. Nihče pa naj tudi ne dvomi, da bomo z vso silo odbili vsak poizkus posredne ali neposredne kršitve naših pravic in dostojanstva naše države.“

O Gdanskem je maršal izjavil, „da to mesto predstavlja pljuča poljskega gospodarskega življenja. Gdanskega vprašanja nismo sprožili mi. Naše delo se bo prilagodilo delu druge strani.“

Maršalov govor je pozdravila ogromna množica sto tisoč ljudi. Po govoru so prebrali prisego, ki jo je množica ponavljala in ki se glasi: „Za večno silo Poljske prisegamo, da se bomo brez omahovanja borili v vojni do zmage in da bomo v miru združili napore vseh državljanov v trdovratnem delu in složnem sodelovanju.“

Govor maršala in manifestacija v Krakovu je naletel na veliko pozornost v Londonu, Parizu, in Berlinu, povsod ga je časopisje živahno komentiralo.

Okrog Gdanska

Napetost v gdanskem vprašanju ni prav nič popustila. Poljski listi poročajo, da bo gdanski senat izdal zelo usoden ukrep: Odpreti mejo med gdanskim ozemljem in Vzhodno Prusijo ter na ta način izvesti priključitev k Nemčiji. Poljski listi pravijo, da se bo Poljska z vsemi silami uprla. Agencija Reuter poroča, da bo gdansko ozemlje postalo središče pozornosti okrog 20. avgusta. „Daily Telegraph“ poroča, da se je v terek vršil pri Hitlerju posvet nemških vojskovodij. Po angleških napovedih bo kritičen 27. avgust in 3. september. Silne važnosti je bil obisk Försterja pri Hitlerju in njegov govor v Gdanskem. Poučeni krogi smatrajo, da se gdansko vprašanje znova približuje krizi.

Drobne novice:

Kralj Peter v Kamniških planinah in v Ljubljani. Naš mladi vladar, ki je pred tremi tedni prišel z morja na letovanje na Bled, marljivo dela izlete po vsej Gorenjski. Skoro ves pretekli teden se je mudil v Kamniških planinah. Vsredo zjutraj se je s svojim spremstvom povzpela na 2558 m visoki Grintovec, kjer so visokega gosta očarale edinstvene lepote naše zemlje. Z Grintavca se je vrnil na Kokoškovo sedlo, odtod pa v Kamniško Bistrico. V četrtek dopoldne je napravil izlet v Ljubljano, kjer se je podal na grad in ogledal gradbena dela na starih šansah. Razgledal si je z gradu tudi Ljubljano in okolico. Ko je kolona 4 avtomobilov, izmed katerih je prvega šofiral kralj Peter sam, vozila skozi mesto, se je po cestah nabralo toliko ljudi, ki so mladega vladarja navdušeno pozdravljali, da so avtomobili večkrat morali obstati. Takoj popoldne se je kralj zopet podal v Kamniške Alpe in v petek popoldne prispel na Koroško. V soboto pa se je vrnil na Bled.

Knez namestnik se je vrnil na Brdo. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga sta se v petek 4. avgusta vrnila iz tujine v Kranj. Z njima sta se vrnila tudi Nj. kr. Vis. kneževica Aleksander in Nikola.

Nadškof dr. Ujčič pri dr. Korošcu. V petek je obiskal predsednika senata g. dr. Antona Korošca v Begunjah belgrajski nadškof dr. Ujčič v spremstvu rektorja ljubljanske univerze prelata dr. Matije Slaviča in tajnika belgrajske nadškofije dr. Neumanna.

K voznemu redu za l. 1940-41. Ljubljansko železniško ravnateljstvo je prejšnji teden sklicalo anketo, ki naj bi razpravljala o predlogih in željah za novi vozni red za l. 1940-41. Ankete se je udeležilo lepo število predstavnikov gospodarskega življenja. Druge organizacije so poslale pismene predloge. Izmed najvažnejših točk naj omenimo: zamude vlakov, direktne vagoni, vlake za nedeljske izlete in potrebo hitrejšega prometa. V tej zadnji točki je bila izražena zahteva po dvojnem tiru na progi Ljubljana-Kranj. Celovski škof dr. Hefter odstopil. Knezoškof dr. Hefter, ki je vodil krško škofijo polnih 25 let, je radi slabega zdravja odstopil. Do imenovanja novega škofa bo vodil posle škofije dosedanji pomožni škof dr. Rohrerer Andrej.

Zunanji minister dr. Cincar Markovič je v ponedeljek dopotoval na Bled in se nastanil v hotelu „Toplice“.

Akademski pevski zbor bo zapel svoji pokroviteljici Nj. Vel. kraljici Mariji. APZ bo v soboto zvečer priredil svoji visoki pokroviteljici uradni podoknik v poletnem dvorcu na „Suvoboru“. Po podoknici pa bo slavnostni koncert APZ v dvorani „Prosvetnega doma“. Zbor bo izvajal slovenske umetne in narodne pesmi.

Potrebe kranjskega kolodvora

Na kolodvoru naj se odpre druga pošta.

Kranj se je v zadnjih letih gospodarsko močno razvil in edina pošta v Kranju že davno ne zadostuje. Poleg tega pa so nastale močne industrije ob kolodvoru. Ker je v Kranju še vedno le ena pošta, morajo danes industrije voziti poštno pakete po klanecu navzgor v Kranj na pošto, od tu pa se vozijo potem paketi zopet po klanecu navzdol na kolodvor. Da se to zamudno in nepotrebno delo odpravi, je potrebno, da se ustanovi druga pošta na kolodvoru.

Ministrstvo za pošto je potrebo te druge pošte tudi spoznalo in zato z rešitvijo št. 9567/36 odobrilo, da se otvori v Kranju na kolodvoru druga pošta. Že lani je bil ta načrt tik pred uresničitvijo, a se je iz neznanega razloga v uresničenju odložil.

Prosimo zato železniško direkcijo v Ljubljani, da pripravi na kranjskem kolodvoru prostore za novo pošto. Prezidava kranjskega kolodvora je itak nujna in neodložljiva potreba. Naj bi se zato tudi takoj izvršila in hkrati našli potrebni lokali za pošto na kolodvoru.

Obenem naj bi se postavila tudi javna telefonska govorilnica, ki je na kranjskem kolodvoru na vsak način nujno potrebna. Na letošnjem občnem zboru „Združenja trgovcev v Kranju“ dne 23. marca je zbornični svetnik in načelnik lesne sekcije veletrgovca g. Gorjanc Franc, stavil naslednji samostojni predlog, ki se je poslal direkciji državnih železnic v Ljubljani in ki zadostno ilustrira nevezdržne razmere na kranjskem kolodvoru v različnih pogledih.

1.) Radi bližine tovarn Jugočeška, Jugobruna, Tekstilindus, Sirc, Inteks in Kolijsa bi bilo potrebno, da se zgradi na železniški postaji kolodvorska pošta. Z njo bi se uknilo sedanje dvakratno prevažanje poštnih pošilk iz tovarn v mestno pošto in od tam na postajo. Kolodvorska pošta naj bi v interesu strank in potujočega občinstva imela tudi javno telefonsko govorilnico. Zadeva gradnje te kolodvorske pošte je bila lani že blizu uresničitve.

Kraljica Marija in kraljeviča Tomislav in Andrej v Ljubljani. V sredo popoldne ob 2.20 se je pripeljala v zdravilišče „Leonium“ Nj. Vel. kraljica Marija s kraljevičema Tomislavom in Andrejem. Nj. Vel. kraljica je želela dobiti rentgenski posnetek, ki ga je napravil dr. Del Cott. Kraljica Marija se je živahno zanimala za razmere v zdravilišču in se razgovarjala z bolniki. Vest o njenem prihodu se je hitro raznesla po vsem mestu. Visoki gostje so v Ljubljani tudi več stvari nakupili.

nja, pa je stvar iz neznanih razlogov zopet zaspala.

2.) V zvezi z gradbo kolodvorske pošte naj železniška uprava razširi postajni peron in čakalnice ter odredi posebno čakalnico za vozeče se dijakke, katerih je približno 150. Postajne naprave odnosno postajna zgradba že davno ni več kos tako močnemu prometu delavcev, dijakov in ostalih potnikov in vlada ob nedeljah pri vlakih na postaji strašna gneča. Železniškim uslužbencem radi pomanjkanja prostora skoro ni več mogoče skrbeti za zadostno osebno varnost potujočega občinstva. Obenem z opisano zgradbo in razširitvijo naj se prvo nadstropje postaje podaljša na jug do konca postajne zgradbe, da dobi celotna fasada tako važne postaje primerno lice.

3.) Vsi nakladalni in razkladalni prostori naj se kanalizirajo, voda naj se odvede v bližnjo reko Savo, ne pa na sosedne ležarske prostore strank, ki zanje plačujejo že itak dovolj visoko najemnino. Na klančinah in razkladalnih prostorih je sedaj blata včasih do gležnjev.

4.) Bivše Majdičevo skladišče — sedaj oddajno skladišče železnice je vsekakor preveliko in naj se podere. Namesto njega naj se na sever podaljša sedanje predajno skladišče. Prostor, ki bi se pridobil z odstranitvijo oddajnega skladišča naj se uporabi deloma za razširitev razkladalnega prostora „pod kostonji“, deloma naj se razširi nakladalna klančina za les, ki je sedaj itak premajhna in nikakor ne odgovarja potrebam.

5.) Znižajo naj se cene prevoza robe, da se s tem zopet pridobi stranke, ki se sedaj vse prerade poslužujejo avtomobilskega prevoza, ki je sedaj cenejši in hitrejši. Železniška uprava naj razmišlja o organizaciji dostave manjših pošilk strankam na dom in naj odpravi čimprej kopico raznih formalnosti pri predaji ali prevzemu blaga. Poenostavi naj se sestava tovarnega lista in uredi tako, da strankam ne bo treba pisati duplikata, kar je zamudno. Železniška uprava naj se pri vsem tem zaveda, da je spedijska ustanova ne pa za iskanje raznih formalitet; njeno poslovanje naj bo predvsem enostavno, hitro in ekspeditivno.

5.) Stalež delavcev naj se v skladišču poveča, ker za tako velik promet je v skladišču premalo delavcev in morajo stranke vedno čakati predno pridejo na vrsto. S tem čakanjem se izgubi veliko časa, dostikrat pa stranke še same morajo skladatai ako hočejo priti na vrsto in dobiti čimprej svoje blago.

Nepotreben strah

Nič čudnega ni, če nekateri ni sporazum po volji, ker je pač bilo dosti ljudi, ki so dobro živeli na podlagi naših notranjih preprirov. Zato ti ljudje nočejo, da bi se ti preprirovi, zato se tudi ne morejo ogreti za sporazum, ki bi napravil tem preprirovam konec.

So pa ljudje, ki se boje sporazuma, čeprav ne spadajo v preje opisano kategorijo užitnikov naših notranjih preprirov. Ti ljudje imajo strah pred sporazumom iz čisto drugih razlogov. Tako se nekateri Slovenci boje, da bodo, če se sklene sporazum, naenkrat brez kruha vsi oni Slovenci in Slovenke, ki imajo službo v srbskih in hrvatskih krajih. Drugi se zopet boje, da bo sporazum oslabil moč države, da bodo potem postavljene meje in da bo razpadla država na celo vrsto gospodarskih področij. Vsi ti strahovi so čisto brez podlage.

Naši ljudje, ki službujejo med Srbi in Hrvatimi, vendar nimajo svojih služb zaradi centralistične državne ureditve, temveč zato, ker so se za svoje mesto izkazali sposobne. Če ne bi bili naši orožniki v južni Srbiji moške na svojem mestu, bi že davno izgubili svoje službe, pa naj bi bil v državi ta ali oni upravni sistem. Enako je z našimi služkinjami, ki so si tekom let ustvarile tako dober sloves, da jih povsod v državi radi sprejmejo in dostikrat le zato, ker so Slovenke.

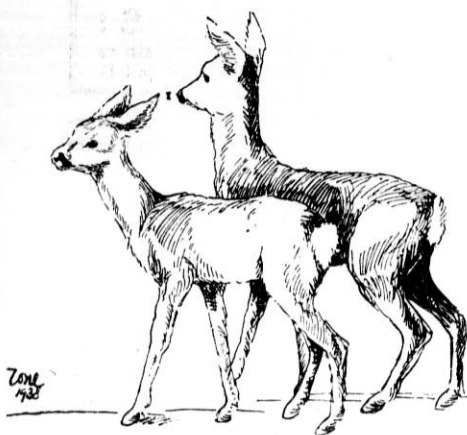
Se bolj prazen pa je strah, da bi trpela zaradi sporazuma moč države. Ravno nasprotno je res! Naši notranji preprirovi razjedajo moč države in če bo teh preprirov konec, potem se bodo šele mogle prav razviti ljudske sile v državi, potem bo mogla napredovati.

Pa tudi strah zaradi razbitja države na celo vrsto gospodarskih področij je brez podlage. Ne le slovenski tvorničar, temveč tudi hrvatski in srbski sta interesirana na tem, da se v tem oziru krije tudi stalnice slovenskega, hrvatskega in srbskega trgovca. Sporazum nima namena postavljati bariere med nami, temveč hoče nasprotno s pametno ureditvijo države vreti tudi vse one bariere, ki so jih notranji preprirovi postavili. Sporazum naj nam vsem olajša življenje, ne pa otežkoči, s tem pa tudi še bolj privede vse ljudi na državo, ki bo s sporazumom postala izvršiteljica volje vseh, ne pa le enega kroga.

Toda sporazum je neločljivo zvezan še z drugimi pridobitvami. Ni mogoč sporazum, ki ne bi utrdil tudi državljanjskih svoboščin vseh Jugoslovancev, ki ne bi dal ljudski volji in ljudskemu zastopstvu zopet prave veljave. Kadar bo sklenjen sporazum, ne bo več mogoče, da li se vsak teden ustanavljali novi fond, da bi se z njimi uvajala nova bremena, da bi se z vedno novimi predpisi ovirali poslovni posli. Kadar pride sporazum, takrat bo padel tudi birokratizem z vsemi svojimi slabimi učinki. Novo življenje se bo pričelo s sporazumom.

Po „Trgovskem listu“.

Joža Herfort:

TRINAJSTI SRNJAK

Strma skalna poseka vmes redko grmovje in zoreča trava. Med šopi trave prav povsod po tleh, kot krvave kaplje, zrele, lepe rdeče jagode. Nebo čisto, modro, sonce se je naglalo k zatonu, bleščéča žareča nebesna krogla se je počasi bližala strmemu sosednjemu pobočju, nad Plešivcem so se kopicili beli oblaki, čez vsa to lepoto pa mir, blažen, nemoten gorski mir.

Levo ob poseki je rastle gesto bukovicje s smrečjem mečano vejevje je rahlo zavalovalo in se razmaknilo na skalo, med tremi smrekami je prišel lovec. Temna ogorela polt in obleka sta izdajala pravega godnega človeka. Tiho, neslišno je prišel do skale, skoro prilaplaz se je. Erez šuma je odložil oprtnik, sedel, položil puško preko kolen in pričel z daljnogledom pregledovati, da pretpavati poseko. Nič! Vse je bilo še tiho, le visoko v planini so pozvnanjali kravjaji zvonci.

Kar je sedel na smreko poleg skale kalin, lep živo črn, bleščéč z lepimi, skoro karunast-

mi prsi in nalahno zaživžgal. Kar neka mehka otožnost je bila v tem glasu. Morda je klical samico, pa kmalu zletel proti dolini.

Grmovje okoli skale je spet oživelo, mladi kalini vsi sivorjavkasti so se nerodno spreletavali z nevajenimi mladimi krili, pa se kmalu umirili v gošči.

Sonce je postajalo vse škratnejše, vse bolj se je nizalo in slednjič zatonilo. Ob robu poseke, onstran grmovja, se je potegnila rdečerjava lisa — lisica je šla na lov, s tavajočim korakom utonila v gorici.

Za hip vse mirno in tiho, spet rahel šelest bukovicja pod skalo — počasi, komaj vidno je bližal lovec daljnogled k očem — srna! Počasi oprezno je izstopila, nezaupno vonjaje zrak, preizkušala je veter. Za njo se je prikazal drug kos — lep, majhen sivkastorjav, bel lisast mladiček. Mamica je usmerila korak prav pod skalo in tam legla, sinček pa je še prešerno in objestno skakal, potem pa legel k mamicji v varno zavetje in ona ga je pričela česati in umivati — lizala ga je.

Udarci kril, ostri presekanji — v bukovicje je priletel divji golob in se skrila za zelene listne zastore. Spet molk, nato gruljenje, tako lepo, nežno kot spomladi — spomnil se je grivar lepih pomladnih jutur, ko je svatoval v svežem zelenju in pod sinjo nebesno modrino letal na svoje svatovske polete.

Na suh viharik nad skalo se je neslišno spustil kos in pričel peti svojo večerno pesem, v dolini mu je odgovarjal carar, skupno sta pela prelepo večerno arijo.

Dolgo sta pela, kos je bil že samo temen obris na nebu. Mrak se je pričel tihotapiti iz dolin, sence so se zgoščale, na poseki je zapel legat. Nekje se je dvignil zajec in šel v zaspanem drucu na pašo. Kmalu je zakraljevala noč in na čistem nebu so zamigljale in se zaleščale milijarde zvezd. Plešivec se je odražal kot velika črna gnota, nebo nad njim je bilo spet čisto, brez oblaka.

Lovec je izginil, kot bi ga pogoltnila tema, odhitotapil se je raz skale, nikogar ni

motil na poseki, ni motil niti vzemirjal pestrega življenja na poseki.

*

Prvi svit je pozdravlil lovca že na skali. Spet prelepa jutranja pesem ptiček, pestro žgolenje vse do sončnega žara. V mračnem bukovicju nad skalo je stal močan srnjak in obotavljaje je šel proti robu bukovicja, na poseko je bil namenjen. Kar so ga zmotili trdi koraki na poti tik nad poseko, hribovec je šel v dolino, srnjak pa je z divjimi skoki odskočil v goščo glasno bokajoč.

Lovec na skali se je zdrcnil:

„Torej, si vendar tu, stari premeteneč!“
Sončna pripeka ga je šele poglala s skale.

*

Zvonci vračajoče se živine so se oglasili, lovec je bil že v bukovicju, topot pod skalo nad strmo, golo drčo, pokrito levo in desno s pisano preprogo jagod. Pred njim je stal oklešččen bukovicj štor, rezek od grape, kjer je šumel gorski potok je bilo golo, le redke smreke so samevale. V gošči je pela grlica, svoj enolični trun, trun, v dolini je živžgal kos, sonce je že zahajalo. Daljnogled je tipal rob za robom, grm za grmom, vsak bukovicj štor, ki je poganjil mlade odraske, pa vse zaman.

Prav tedaj pa, ko se je v linah cerkvice na gričku razmajal zvon k večerni molitvi, je prišel na rob drče srnjak. Lagodno je stopal, se pasel po mladih odganjkih na štorih in hotel prečkati drčo. Prav ko je stopil na plano, je sedla na njegovo pleče srebrna puškina muha, za hip se je ozrl vzdolž trave in tedaj je po zraku zasičalo, rezek pok, tavajoč, bolestenemu stoku podoben odmev in srnjak je v divji bolečini planil, se vzpel in izginil v dolgih skokih v goščo.

Iz drobne cevi se je vlekla ozek pramen dima, lovec je povsod jekleno cev, na lice pa mu je legel mrak.

Ledeno miren je bil, niti mu ni zatrepetala roka, niti najmanjša mislica na licu, za hip je postal, pa šel počasi, oprezno na nastrel — nič! Kamor pa se je ozrl je bilo polno živdočih kapelj — rdečin jagod. Brez psa bur-

varja — zama! Zvoljen in mračen je šel v kočjo, skrbelo ga je, kaj je s srnjakom, zakaj, vedel je, da je krogla opravila svoje smrtonosno delo, sicer ne bi srnjak sunil s tako divjo silo in planil v goščo.

*

Siv mrak je vladal na poseki, dretno jutro se je porajalo. Poseka je spala, v grapi je hripavo zalajala lisica, tesnobno je odneval njen glas čez poseko, zajec je še sedel v deteljšču in zajtrkoval.

Tiha lovčeva stopinja ni dramila tihote rastočega dne, spešil se je na mesto nastrela, odtod skozi skoro neprodno goščo. Ničesar ni opazil, prav nobene sledi za nastreljenim srnjakom. Višje gori je šel v grapo in šel ob vodi navzdol. Že je prišel skoro do dna drče v kateri je streljal, ko mu je zablestela na belem kamnu rdeča kaplja — krvi. Nizko se je sklonil in si ogledal sled. Korak na to spet kaplja, čezdalje več krvi, onkraj grape je ležal on, mrtev.

Sel je k njemu, široka rana mu je zijala v boku — lisica ga je načela. Cudil se je lovec, zakaj ni lisičja navada, da bi načela mrtvo divjad prvo noč.

Pogledal je na ponosno rogovje, lepo, visoko, jagodišče z mogočnimi rožami in belimi konicami. Se se je ozrl na mrtvo oko, ki se je že zelenkasto svetilo, se odkril in srnjaka odtrabil.

Klic lovskega roga ono jutro ni bil vesel, mehko otožno, skoro žalostno se je glasil v grapi, prek poseke in sosednjih pobočij, naznanjal je gozdu in dobravi, da se je od njih poslovil najgorši srnjak.

Zeleno vejico je dobil, poslednji zalogaj v usta srnjak in vejico za klobuk lovec.

Ko pa je šel s srnjakom na plečih proti dolini, se je oglasil na griču zvon in lovca se je zdelo, da zvonij njegovemu trinajstemu srnjaku. V mehkih akordih zvonov je ob pesmi roga je bilo toliko legega, a otožnega obenem, saj se je lovec zavedal, da je spet vzlet iz Stvarnice lep dragulj, da je Stvarnica spet za en okras skromnejša.

Iz naših krajev

I. velika obrtniška tombola v Kranju v nedeljo, dne 13. avgusta ob 3. uri pop.

Preložitev nedeljske prireditve radi deževja, ki je bila nujno potrebna je povzročila mnogo govoric. Vodstvo je bilo prepričano, da v tako slabem vremenu ni mogoče računati na oddaljeneje udeležence, ker povsod ni prevoznih sredstev in pride v poštev le kolo. S tem, da je nastalo šele popoldne vreme, pač ni bilo mogoče več nadoknaditi izgubljenega časa in smo bili prisiljeni tombolo preložiti na dan 13. avgusta t. l. in sicer neprekljeno. Velika večina udeležencev je razumela ta izreden položaj, ter si je ogledala razstavo dobitkov, ki daje vso garancijo, da bodo dobitniki res bogato nagradjeni, ako bodo prišli dvakrat v Kranj. Vodstvo se vsem vljudno opravi-

čuje in se zaveda, da je vsak, ki je videl delo naših obrtnikov, prepričan, da nismo mogli dopoldne izvesti vseh priprav, ko je več ur nepretrgoma lilo, ter vabi vse, da se tombole udeležijo, saj bodo z bogatimi dobitki obilno poplačani izdatki nedeljske vožnje, ki je itak polovična.

Razstavo si je ogledalo v nedeljo preko 10.000 ljudi in so se vsi začudeno vpraševali, ako je mogoče res vse to za dobitke, saj je to cel velesojem. Prav iskreno povemo, vse in še več, ker smo naknadno zopet prejeli prav lepe dobitke.

Torej v nedeljo nasvidenje!
„Društvo slovenskih obrtnikov.“

Razstava bogatih dobitkov.

Reditelji pozor!

Reditelji ste bili obveščeni kje in ob katerem času je zbirališče, ker tam dobite vsa potrebna nadaljna navodila. Kdor ima že trak, naj ga pripne na levo roko, kdor pa ga še nima, pa ga dobi na zbirališču. Tovariši, naša stanovska dolžnost nas veže, da se za to skupno stvar žrtvujemo in skrbimo za največji red in brezhibno delovanje pri prodaji tablic, ter vsak skrbi, da si obdržimo ugled z enotnim in vljudnim nastopom. Po trgu bo vse urejeno za dohode k sedežem po načrtu, ki je bil vsakemu pojasnjen, radio zvočniki pa so nameščeni tako, da je po vsem Kranju mogoče slišati izklicane številke. Res je, da so nekateri vsled navala ljudi prošlo nedeljo izvršili veliko nalogo, za kar so vredni vsega priznanja, toda potrebno je še v nedeljo pokazati, da tudi obrtniki znano dostojno in vljudno držati red in da nam ravnanje z ljudmi tudi v takem navalu ni neznano. Torej še enkrat vsi in točno!

Male sličice iz nedelje.

V pisarno vodstva tombole je vsa razburjena prihajala starejša gospa, ki je vihtela svojo desnico in kričala, le počakajte, vas bom še tretjič naznanila, ker brez „bobenčka“ igrate tombolo. Ker pa je bil bobenček in še prav lušten ter lepo izdelan na mizi, je denuncijantko kar vrglo iz pisarne, ker na to najbrž ni bila pripravljena. Obrtniki smo preskrbeli že takoj pri pripravah, da se pripraviti ta sporni „instrument“, da je vsak dvom onemogočen in da se srečke, ki jih deklica vleče res dobro premešajo. Ako prej tega kranjske tombole niso imele, pa mi ne vemo. Bilo je par ljudi vmes, kot je že običaj pri takih stvarih, ki so hoteli zvaliti krivdo, da je tako vreme, na vodstvo. V svoji ogorčenosti so se izkazali pač take kot so, toda resni udeleženci so bili nadvse zadovoljni, da so imeli priliko ogledati razstavo v gimnaziji in so to tudi javno priznali in se bodo v nedeljo udeležili tombole.

Še k umoru pri Sv. Barčari

Kaj je pokazala obdukcija Hribernikovih

Zadnjič smo poročali o groznem umoru Hribernikovih zakoncev pri Sv. Barčari nad Škofjo Loko. Ker pa se je ob času našega poročila vršila ravno obdukcija umorjenih, katero so izvršili dr. Viktor Kocijančič, dr. Albert Homan, kot zdravniki in dr. Dovan od sodišča, se je Vaš dopisnik obrnil na dr. Viktorja Kocijančiča, ki mu je drage volje dal strokovno poročilo, kaj je ugotovila obdukcija in kaj je pri umoru zakrivilo smrt umorjencev.

Kakor je obdukcija ugotovila se je moral zločinec približati postelji, kjer sta spala Hribernikova, tako da se je postelje dotikal in sicer je moral stati ob vznožju. Oba dva strela, ki sta moža zadela naravnost v srce, sta bila oddana iz neposredne bližine. Zaradi teh dveh strelav je seveda pri možu nastopila takoj smrt.

Drugače pa je bilo pri ženi Marjani. Ko je žena čula strele, je kakor smo poročali, plani-

la iz postelje in začela bežati. Zato je zločinec tretjič streljal nanjo in jo je tudi zadell in sicer v desno nogo, nad peto, kjer ji je nogo prestrelil. Vendar je žena tudi z ranjeno nogo bežala in sicer še 64 m od hiše, kjer jo je morilec dohitel in ji zadal v hrbet dve rani in sicer ji je ob prvem zamahu prerezal samo kožo po hrbtu navzdol. Pri drugem zamahu pa ji prerezal ves desni prekat pljuč. Vsled te rane je žena tudi umrla in je zločinec ni nato davil.

Pri možu sta pa šli krogli skozi srce v pljuča, kjer sta za kožo na hrbtu oštali.

Kar se tiče zasledovanja zločincev, moramo takoj pripomniti, da dosedaj niso aretirali še prav nikogar in so vse vesti, ki krožijo o tem popolnoma preuranjene in izmišljene.

Povemo lahko le toliko, da obstoji upanje, da bo zločinec izsleden.

Zopet uboj v Hrastnici pri Škofji Loki

Hafner Valentin je zaklat Božnar Vincenca, ko je spal.

V nedeljo so imeli pri škofjeloski podružnici Sv. Ožbalt žegnanje. Vsled tega se je zbral pri Ruper Francu v Zgornjih Fojkah precej fantov in deklet, tako domačinov, kakor iz sosednih krajev kot iz Polhovega Gradca, Črnege vrha, Sv. Barbare, Škofje Loke, Stare Loke in Sv. Katarine, da bi se pozabavali ob pijaci kot je to ob takih prilikah navada. Med njimi sta bila tudi Božnar Vincenc, doma iz Črnege vrha, bival pa je zadnje časa v Škofji Loki, Karlovska 6, od koder je hodil na delo k Ho-

man Jožefu, sodarju, Podpulferca 5 kot pomočnik in Hafner Valentin vulgo Jamnikov iz Stare Loke, znan pretepač in nasilnež. Prišla sta skupaj le slučajno in se tudi nista nič pripravila. Ko se je začelo temniti je Božnar čutil, da je precej pijan, zato je lepo na tihem odšel v kakih 40 korakov oddaljen dom Kržišnika Janeza vulgo Spodnje Fojke, kjer je mislil prenočiti. Našel pa je vse zaprto. Zato se je pa kar vsedel na bližnje stopnice in je zaspal. Med tem časom so pa v Zgornjih Foj-

kah noreli naprej. Dávjost se je zlasti prijemale Hafnerja, ki je končno zgrabil za kuhinjski nož na mizi, ter z besedami, da mora še danes nekoga zaklati, izginil v noč. Takoj je naletel na spečega Božnarja. Stopil je k njemu, ga nekoliko obrnil ter mu je zasadil nož naravnost proti srcu. Nož je segel 1 cm nad srce. Hafner je nato zginil. Božnar je seveda začel stokati in klicati na pomoč. Čuli so ga otroci, ki so poklicali starše, ki so ranjenega Božnarja spravili v hišo na posteljo. Zjutraj je Kržišnik takoj obvestil orožnike, Božnarja pa je pripeljal z vozom v Škofjo Loko, k zdravniku, nato pa ga je Erzenov avtotaksi odpeljal v Ljubljano. V torek zju-

traj pa so se raznesle po mestu vesti, da je Božnar v bolnici že izdihnil.

Orožniki so začeli takoj z energično preiskavo. Vendar pa pri Ruperju ni hotel dolgo časa nihče nič vedeti. Ko so pa orožniki zagrozili, da bodo aretirali vso družino, se je žena vdala in povedala, kdo je vzel nož.

Na podlagi tega so orožniki aretirali Hafnerja, ki je že priznal in so ga takoj oddali sodišču.

Tako je zopet ena žrtev alkohola in razbrzdanega pobalinstva in divjštva več.

Hafner, ki je tak tip, pa zasluži strogo kazen.

Velik požar v Sp. Dupljah Strelna zanetila požar. Pogorela je hiša in vse gospodarsko poslopje.

Viharno in deževno vreme, ki je v sredo popoldne strašilo v okolici Kranja, se je, kakor nam poročajo, najbolj razbesnelo v smer proti Trzliču. Dočim se je v Kranju vlila okrog pol osme ure zvečer le ponižna ploha, ki je kmalu prestala, je v okolici Dupelj parkrat zagrmelo in treskalo, tako da je strela užgala hišo posestnika Beleja v Spodnjih Dupljah. Ogenj je mahoma zajel hišo, hlev, skedenj, skratka vsa gospodarska poslopja in ker se hiša nahaja na gričku, je bil požar tembolj viden daleč naokoli. Ognjeni zubljji so tako hitro zajeli vsa poslopja, da so rešili le živino, nekaj obleke in nekaj orodja. Vse ostalo pohištvo, orodje kakor tudi letošnji pridelek je postalo plen ognja.

Ogenj so pogasili domači gasilci iz Dupelj in Bistrice, na pomoč pa so prihitele tudi gasilske čete iz Nakla, Podbrezja, Trzliča in Kranja, katerim pa ni bilo treba stopiti v popolno akcijo. Rekli smo že, da se je Belejevo poslopje nahajalo na hribu in da je bilo zato tudi gašenje zelo naporno. Gasilci pa so odvrnili nevarnost tudi od ostale vasi, kajti v neposredni bližini se nahajata dve hiši, nekoliko proč pa večja skupina hiš. Vetra pa ni bilo.

Škoda nastala po požaru je bila ocenjena na din 80.000.— posestnik Belej pa je bil varovan samo za din 50.000.— ter bo moral sam kriti presežek nezavarovane vsote.

Obisk ministrov pri dr. Korošču Živahno politično življenje na Bledu.

V nedeljo opoldne je predsednik vlade Dragiša Cvetković v spremstvu ministrov dr. Kulenovića, ing. Beslića Rajakovića in Altiparmakovića obiskal predsednika senata dr. Korošca, ki preživlja svoje počitnice v Begunjah.

Predsednik senata je bil obiška izredno vesel. Zelo dobro razpoložen je svoje goste obdržal na kosilu, katerega se je udeležil tudi bivši minister Magarašević. Predsednik vlade Dragiša Cvetković se je po kosilu odpeljal na letalsko prireditev v Ljubljano. Ko je predsednik vlade bival na Bledu, so se zbrali tam najvišji politični zastopniki, senatorji in poslanci, tako da je bilo politično življenje zelo živahno. Predsednik vlade se je vrnil v Beograd v sredo in je radovednim časnikarjem na vprašanje o sporazumu odgovoril: „Vse se

lepo razvija“. Ni pa hotel povedati ničesar konkretnega.

Letalski dan v Ljubljani „Naša moč je v letalstvu“, je dejal pred. vlade g. Cvetković.

Letalski dan preteklo nedeljo v Ljubljani je bil velika revija in praznik našega civilnega letalstva. Dvajsetletnico svojega aktivnega dela je ljubljanski Aeroklub proslavil z lepo prireditvijo, kateri je bil pokrovitelj sam

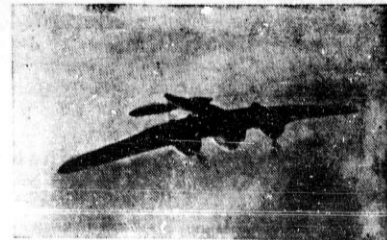
zbralo v nedeljo popoldne okrog 10.000 ljudi. Prireditve pa sta obiskala tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković z več ministri in ban g. dr. Marko Natlačen z ostalimi odličniki. Nekako po 15. uri so prileteli tekmovalci. Tekmovala so šolska in športna letala, ki so bila razen enega, vsa domač izdelek. Prvo nagrado pokal kneza Pavla so odnesli Zagrebčani in sicer Milan Hetenyis, ki je preletel 1522 km dolgo progo v 4 urah 17 min. 30 sek. Drugi je bil Simić iz Beograda, tretji Bojević četrti pa kot najboljši glede točnosti in orientacije član ljubljanskega Aerokluba Franc Perdan na šolskem letalu „Fizir“.

Po prihodu predsednika vlade se je začel program. Nastopili so bombniki, lovska letala, jadralno letalo, sledile so razne akrobacije in skakanje s padali. Predsednik vlade je vsem letalcem čestital in večkrat povdaril: „Naša moč je v letalstvu!“

knez namestnik Pavle, ki je poklonil krasen srebrni pokal kot prehodno darilo, lepa darila so poklonili tudi drugi visoki dostojanstveniki. Namen prvih krožnih tekem po Jugoslaviji, katere je organiziral ljubljanski Aeroklub in se bodo vsako leto ponavljale, je dvigniti naše civilno letalstvo in vzgojiti čim večji kader dobrih letalcev.

Na letališču pri Devici Mariji v Polju se je

Lep uspeh naših tekmovalcev v Belgiji Tekmovalna vrsta slovenskih fantov druga.

Pri mednarodnih telovadnih tekmah v Liègeu preteklo nedeljo je nastopilo osem različnih držav. Prvo mesto je zasedla francoska vrsta drugo jugoslovanska vrsta, tretje mesto pa belgijska vrsta. Med posameznimi tekmovalci pa so se naši fantje odrezali takole: v skupni oceni je na četrtem mestu Fric Natlačen z Jesenic, Janez Varšek z Viča je šesti, Karel Janež od Sv. Helene pa osmi.

Uspeh slovenskih atletov. Tudi pri lahkoatletskih tekmah v Liègeu so naši fantje, člani Zveze fantovskih odsekov dosegli nekaj iz-

redno lepih uspehov. V teku na 1500 m je zmagal v odličnem slogu in izredno dobrem času ob ostru mednarodni konkurenci Zmago Košir: v teku na 400 m je bil prvi Klinar iz Jesenic, v troskoku je zmagal Smolej. V teku na 400 m je zasedel II. mesto Skušek, drugo mesto v metu krogle si je pridobil Jeseničan Klinar, v metu diska je bil drugi Jeglič, jugoslovanska vrsta pa je bila druga v štafeti 4x100 m in 4x200 m. Uspeh naših atletov je vsekakor izredno lep.

TEDENSKE NOVICE

Iz uprave

Današnji številki „Gorenjca“ so priložene položnice. Vse cenjene naročnike prosimo, da po njih poravnajo naročnino v kolikor to še niso storili!

Uprava „Gorenjca“.

KRANJ

Smrekce, ki so bile nasajene na bregu nad Savnikovo potjo, katero bodo sedaj porabili za razširjenje ceste na Jelenovem klancu, so presadili na prostor, ki se nahaja ob novi glavni cesti v Ljubljano nad nadvozom, med novimi stopnicami in novo potjo na Kalvarijo. Ko se bodo smrekce nekoliko obrasle in ko se zaraste trava, bo nastal tam majhen, a prijeten park, ki bo poživil vso okolico. Zato je bila misel tam nasaditi smrekice prav posrečena.

Škropljenje Jelenovega klanca. Ker se sedaj vrši ves vozi in tudi osebni promet po glavni cesti na Jelenovem klancu, ko je Savnikova pot radi pripravljanih del zaprta, bi želeli, da se v pogledu škropljenja posveča tej cesti sedaj več pozornosti, saj je drugače zelo neprijetno hoditi v oblakih prahu po tej tako prometni cesti. Zato naj se cesta večkrat na dan škropi.

Osebnostna vest. V četrtek dne 3. avgusta ob 17. uri je prispel v Kranj gospod finančni direktor Sedlar in je v prostorih Katastrske uprave ob prisotnosti šefa davčne uprave g. inšpektorja Prudiča ter vsega uradništva davčne in katastrske uprave in finančne kontrole izročil g. Francu Zupančiču, višjemu inšpektorju katastrske uprave red sv. Save IV. stopnje in g. Torkar Janku, podinšpektorju finančne kontrole red sv. Save V. stopnje.

Gospod direktor je v svojem govoru orisal veliko delo, ki ga izredno dobro vršita oba odlikovanca, nakar so vsi prisotni izrekli svoje čestitke. Oba odlikovanca in njih družini sta med narodom zelo priljubljena, zato se naš list rad pridružuje tem čestitkam.

V nedeljo 13. avgusta t. l. se vrši občni zbor ZZZ v Kranju v dvoran Ljudskega doma ob 9. uri dopoldne.

Vabimo vse krščansko misleče delavce in delavke, da se občnega zbora udeležijo.

Vabi ZZZ Kranj.

Tri okostja so našli. Pri kopanju temeljev za oporni zid in nasip nove ceste na Jelenovem klancu so prejšnji teden nekoliko od Babičeve hiše naprej na Savnikovi poti našli tri okostja 1 m globoko v zemlji, ki so bila že popolnoma strohnjena in so na zraku razpadla v prah. Domneva, da gre za zločin, najbrže ne bo držala, ker so bila tri okostja skupaj in so ležala popolnoma v pravilni legi. Verjetno je bolj, da so okostja še iz časa bojev s Francozi.

Popravni izpiti na kranjski drž. realni gimnaziji se vrše dne 24. in 25. avgusta. Podroben raspored je razviden na oglasni deski.

Glavni oddelek finančne kontrole v Kranju na našo zadevno notico, da so se finančni organi na več krajih in pri več tvrdkah pozanimali, če se redno kolekujejo pogodbe in računi ter so sledile kazni in zlasti razburljivi prizori, naproša, da resnici na ljubo objavimo, da se v prisotnosti uradnih organov finančne kontrole prejšnjemu niso izvršili nikak razburljivi prizori. Če ta ali oni svoje mišljenje izraža na svoj način, se ga je vedno poučilo, da se ni mogoče izogniti kontrole, ki je bila vsakrat odrejena od višje oblasti, nakar so se v vseh primerih taksne revizije v redu izvršile.

Združenje gostilničarskih podjetij v Kranju je poklonilo Krajevni protituberkulozni ligi v Kranju od presežka nabiralne akcije za vrnec pokojnemu tov. Brule Francu gostilničarju v Kranju znesek din 255.—, za kar se Krajevna liga najiskrejeje zahvaljuje.

Divjanje kolesarjev na kalvarijski pešpoti. Po ozki pešpoti, ki pelje od Treh križev navzdol do železniškega nadvoza, katera je kot nova pot na Kalvarijo od pešcev, tamkajšnjih stanovalcev in turistov zelo obiskana ob vsakem dnevnem času, se vedno vozijo kolesarji v velikem številu z brezobzirno hitrostjo. Pešci, katerim privozi tak divjaški kolesar za hrbet, morajo hitro odskočiti v stran da jih ne podere kolo. Tako se dogaja, da danes pešci niti na takih stezah niso več varni življenja. Zato bi bilo dobro, da se vožnja po tej

stezi odločno prepove in pa da se postavi stražnik na ono mesto, da bo krotil brezobzirne kolesarje. Pa tudi kazni naj bi se takim predrznejem naložila, kot na pr. če kolesar ponoči nima luči ali podobno.

Gasilski oder za obrtniško tombolo. V št. 29 našega lista smo ugotovili, da so se po Kranju raznesle govornice, češ da gasilci nočejo posoditi odra za obrtniško tombolo. Te govornice so se, kar je edino pravilno, ter jim mi že od vsega početka nismo verjeli, izkazale za netočne. Kranjska gasilska četa je pokazala vso svojo uvidevnost in razumevanje ter je obrtnikom stavila na razpolago svoj tombolski oder. Le v skupnem podpiranju bosta obe društvi dosegli namene svojih organizacij.

Restavracija Hotela Evropa

Abonenti uživajo izredne ugodnosti. Izбира po jedilnem listu od 15- din dalje. — Društvom je na razpolago velika dvorana. — Se priporoča

Alojzij Točaj.

Vajeniška kolonija. V torek je odšla v Bohinjsko skupino okrog 20 vajencev, ki bodo tam imeli svojo kolonijo in bodo letovali približno 14 dni. Kolonijo je organiziral OUZD, vodi jo pa kaplan g. Vovk. V koloniji se nahajajo vajenci iz različnih strok. V bližini „Zlatoroga“, so se nastanili v mali hišici. Vajenci bodo svoj prosti čas porabili za izlete, kopanje in razvedrilo, nekoliko se bodo pa tudi učili. O koloniji bomo še poročali.

Kopalnice v Straheči dolini, o katerem smo podrobno poročali v prejšnji številki, se gradi z vso vneto in pridnostjo naprej, čeprav bi nekateri želeli, da bi se dela ustavila ter so v ta namen pokrenili že dve brezpomembni akciji v obliki pritožb. Počasi jih bo pa tudi to veselje minilo. Občina je v stalni zvezi z obema priznanima strokovnjakoma z ing. Bloudkom in ing. Mačkom, tako da se bodo pri gradnji kranjskega kopalnice v resnici uporabljale vse dosedanje izkušnje pri gradnji kopalnic. Zato smemo upati, da bo kranjsko kopalnice res moderno in prvovrstno zgrajeno.

VIRMAZE - SV. DUH

Gasilska četa Virmaše — Sv. Duh priredi dne 20. avgusta veliko javno tombolo ob 3. uri popoldne. Glavni dobiček telica, več moških in ženskih koles, ter še nad 250 lepih manjših dobitkov. Tablice so po 3 din in se dobijo pri vseh članih gasilcih in v zadruzi pri kolodvoru. Za nakup tablic in lep obisk se priporoča Odbor.

KOVOR

Vodovodna zadruga Kovor in Podbrezje pri radi deževja v nedeljo dopoldne po ljubljansko-Markučevem vrtu tombolo združeno z veselico. Glavni dobiček bo 13 in prosil za čim večjo udeležbo. Cisti dobiček je namenjen za gradbo vodovoda Kovor—Podbrezje, katerega gradimo s pomočjo banovine in države že od l. 1911. pa ga še do danes nismo dogradili, vsled tega prosimo občinstvo, da se naše tombole udeležijo v čim večjem številu, da bo vodovod čim prej dograjen.

TRZIC

Precej prahu je dvignilo med ljudstvom v nedeljo dne 6. avgusta, ker bi se imela vršiti v Kranju velika obrtniška tombola, pa je bila radi deževja v nedeljo dopoldne po ljubljanskem radiu ob 1. uri popoldne odpovedana ter preložena za teden dni, to je na nedeljo 13. avgusta.

Toda, kljub temu, da je ljudstvo napravilo v nedeljo nekaj prisiljen sprehod v Kranj, ker se tombola ni vršila, pa je obnem imelo ugodno priliko si ogledati v kranjski gimnaziji krasne dobitke obrtniške tombole, ter je marsikateremu upadla trenutna nevolja, ter je večina ljudi pojmovala, da je s pripravo take okusne tombole treba res veliko idejnih žrtev in truda, zato je bilo vodstvo tombole v precejšnji bojazni, da ne bi vsega tega dela in priprav pokončalo deževno vreme. Nikakor pa ne odgovarjajo resnici razne govornice, da je vodstvo tombole to odpoved napravilo namesto iz kake zlobne nagajivosti. Saj se najdejo povsod ob takih in podobnih prilikah go-

Le ključavničar zna napraviti ključ

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

tovi elementi, ki imajo veselje množico begati in hujskati, ter s tem delati nekako nerazpoložene med prisotnimi.

Zato pa se vrši obrtniška tombola neprekinjeno v nedeljo, dne 13. avgusta ob 3. uri popoldne ob vsakem vremenu.

Tablice dobite v razprodaji pri sledečih: Leopold Valjavec, krojaštvo, Blejska cesta 7, Trafika Markič, Ljubljanska cesta, Bohorič Anton in Romih Martin, pekavska lokala na Glavnem trgu.

Združenje rokodelskih obrti v Trziču sporoča, da se vrši vpisovanje novih vajencev pri obrtnem združenju v drugi polovici mesca avgusta, zato prosimo vse dotične mojstre člane in mojstrice članice, kateri so sprejeli v pouk nove vajence ali vajenke, da jih prijavijo pri tajništvu (Leopold Valjavec), ter bodete tamkaj zvedeli natančno, kdaj se vrši vpisovanje vajencev. Opozorja za združenje, da je treba vajence ali vajenke še pred vpisovanjem poslati na brezplačen zdravniški pregled, čigar tiskovine se dobe pri tajništvu združenja za ceno 1.50 din. Brez zdravniškega pregleda se vajencev ne bo vpisalo. Toliko v vednost.

ŠKOFJA LOKA

Naše trditve so dobile dokaz. V ponedeljek 24. julija je imelo obrtno društvo svoj drugi izredni občni zbor, sklican na zahtevo večine članov, da se izvoli novi odbor. Na občnem zboru sta bili zopet dve skupini, Ogrinova in Čadeževa s Kalanom Valentinom. Pri volitvah je dobil Čadež 16 glasov, Ogrin 15 glasov, za predsednika je bil izvoljen Kalan Tine. Po občnem zboru je 15 članov takoj odstopilo. Tako, da sedaj društvo šteje 13 odbor-nikov in 2 člana.

Pretep med sosedi. Gospe, ki je pisala dopisniku pismo, v katerem mu grozi s „pravnim zastopnikom“ prav vljudno povemo, da je naš članek v zadnji številki „Gorenjca“ od prve črke do zadnje pike resničen in zato resnice kot resnicoljubni ljudje res ne moremo in nečemo pretvarjati. Je že tako. Kar se pa tiče, da ste zelo bojevit, pa o tem že tudi sodišče ve in vsa Loka in ni to prav nič novega.

NAKLO

Gasilska tombola. „Prostovoljna gasilska četa v Naklem pri Kranju“ priredi v nedeljo 10. septembra ob 3. uri popoldne na gasilskem vrtu veliko tombolo, katere čisti dobiček je namenjen za križje stroškov novega gasilskega doma. Glavni dobiček je motorno kolo 200 kub. cm, šivalni stroj, spalna oprava, moka, kolesa itd. Vsa društva in gasilske čete prosimo, da ta dan ne prirejajo svojih prireditev.

FILM

Vse cenjene kinoobiskovalce obveščamo, da na žalost ne smemo vsled prepovedi Združenja št. 54-39, predvajati za jubilej in nadalje dvojnega programa. Vsled tega smo izpremenili naš spored kakor je razvidno z oglasa. Da pa cenjeni kinoobiskovalci ne hoste na škodi smo znižali cene vstopnicam tako, da boste za skoro isto ceno gledali lahko oba filma. Na žalost Vam moramo tudi sporočiti, da ne smemo vsled sklepa skupščine ZKP v L t. 1. in vsled prepovedi Združenja št. 54-39 razdeljevati nikakih nagrad.

Uprava kina Smartinski dom.

Darila v kinu Smartinski dom.

Vsem cenjenim interesantom jubilejnega programa v kinu Smartinski dom sporočam, da bom razdelil med iste nagrade, katere je prvotno mislil razdeliti kino Smartinski dom,

ki pa jih ne sme razdeliti vsled pritožbe ge. Sajovic in kinu Narodni dom. Da bom izvedel obdarovanje kinoobiskovalcev je vzrok v tem, ker stremim kot navdušen kinoobiskovalec in kritik za čim večjim procvitom dobrih filmov. V Kranju je edino kino Smartinski dom imel na programu samo dobre in kvalitativne filme, dočim smo v Kranju razven nekoliko izjem imeli priliko videti same povprečne filme. Če že ga. Sajovic in kino Narodni dom početa nabavljati tako dobrih filmov kot kino Smartinski dom, naj vsaj istemu pustita nemoteno delovanje in igranje dvojnih sporedov, kajti naša želja je, da vidimo kar največ in najboljših filmov. Film osvaja svet, zato zahtevamo, da dajo kinopodjetniki na program samo dobre in vzgojne filme, ne pa filme iz katerih govori nevera ali morda propagandni duh drugih narodov.

Cernar Vladislav.

ODLIČNI DOMAČI IZUMI

Žepni pisalni stroj, metla s čistilnikom in drugi. Pretekli dnevi je v našem uredništvu predložil in nazorno razložil pomen lastnih izumov g. Tovornik Viktor doma iz Dobrunj pri Kamniku. Ze dnevno časopisje se je lani pa tudi zadnje čase podrobno bavilo s temi izumi, o katerih se tehniki v Ljubljani izražajo najpovoljnejše. Zato se mi v podrobne konstrukcije njegovih izumov ne bomo spuščali, ker so že poznani najširšim plastem.

G. Tovornik misli te svoje patente fabricirati v režiji domačega kapitala, ki bi ga zložili skupaj ljudje z določenim kapitalom in bi nastala na ta način nekaka domača delniška družba za fabricacijo njegovih izumov.

Predvsem bi izumitelj rad praktično uresničil idejo žepnega pisalnega stroja, ki ima za privatno uporabo, pa tudi za pisarniško, silno velik pomen in ima torej ta patent največjo možnost praktične uveljavitve med najširšimi plastmi naroda, ker je upravljanje pisalnega stroja zelo enostavno.

Kdor želi, nadarjenemu in podjetnemu domačemu izumitelju pomagati in stopiti v stik za uresničenje njegove ideje, naj se zglesi v našem uredništvu, kjer bo dobil nadaljna pojasnila.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0°40. Najmanjši znesek je 8 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKS, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Poizvedovanje:

Najditelja, ki je našel v soboto 5. t. m. na strelišču v Struževem listnico z raznimi dokumenti, ki so za njega brezpredmetni, prosim, da vrne vsaj dokumente.

Jeglič Rudolf,

kamnosek, Blejska c. 15., Kranj.

Iščem dvosobno stanovanje s kuhinjo in vsemi pritlikalnimi na periferiji mesta Kranja. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Učenka bi se rada izučila v trgovini. Ima 4 meščanske šole z malo maturo. Naslov pove uprava „Gorenjca“.

Vajence star 16 let iz dobre krščanske hiše se želi izučiti ključavničarske obrti. Naslov pove uprava „Gorenjca“.

Na prodaj dvostanovanjska hiša z lepim vrtom v Kranju. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Prodajam popolnoma nov enovprežen kmečki voz za din 2000.—. Ogled pri kovaču v Srednjem Bitnju.

Preklie!

Podpisana preklieujem, da Micka in Janez Fende nimata nobene pravice od sedaj naprej do moje zemlje, isto tako ne oddajati v najem drugim, ter ne sprejemati plačila za njo. Vsa pojasnila glede najoma Vam daje Bizjak Jožica, trgovka v Kranju, Tyrševa cesta 14, oskrbnica mojega posestva.

Paula Ganz — Novakova.

Kino Šmartinski dom v Šmartnem pri Kranju

Vam ima priliko prikazati v dneh 12.—15. VIII. ko slavi svoj prvi jubilej dva šlager vefilma z znižanimi cenami, ker ne sme igrati istih v dvojnem programu.

V petek, 11. VIII. ob pol 9. uri zv., v nedeljo, 13. VIII.

ob 4. in pol 9. zv., v poned. 14. VIII. ob pol 9. zv. in 15.

VIII. ob pol 11. zv. in 6. pop. monumentalno delo sezone

V glavni vlogi Errol Flynn, Olivia de Havilland. — — — V soboto, 12. VIII. ob pol 9. zv. v nedeljo, 13. VIII. ob pol 11. uri zv. in ob 6.

pop. in dne 15. ob 4. pop. in pol 9. zv. veliki šlager film Jeanette Mac Donald in Allan Jones, ki prekaša filme kot Rose Marie in Beli Jorgovan

Znižane vstopnice à Din 2—, 4—, 6—, 7—, 8—, 9—, 10— si nabavite pravočasno. Za ta jubilej bo blagajna odprta že dve uri in pol pred začetkom predstave.

Rezervirane vstopnice dvignite vsaj 35 minut pred predstavo.

»Poročnik indijske brigade«

»Tarantela«

Delavski obzornik

Našemu delavcu - naše organizacije

Pereče vprašanje po tovarnah je, kako dvigniti moralni nivo, ki postaja za delavski stan življenjskega pomena. Moralni propad narodov je vedno združen tudi s propadom narodov samih. Vsak narod se drži le toliko časa, dokler je moralno zdrav. Moralno zdrav narod živi tudi v blagostanju. Kakor je to pri celih narodih, tako je tudi s stanovi in posamezniki. Stan, ki propade moralno, izgublja na pridobitni moči in tudi svojih ne more več uveljavljati. Delavski stan, ki bi izgubil moralno, je nesposoben za pridobivanje in nujno more zapasti v veliko revščino ter tudi nihče več pomagati ne more.

Te važnosti se žal zelo malo zavedajo delavske organizacije same. Iz njih bi morala priti ona pobuda, ki bi dala gibalno silo za prepoved v duhu one morale, ki mora biti vsakemu poštemu človeku sveta. To je tista morala, ki jo uči katoliška Cerkev. One organizacije, ki se ne zavedajo svojega poslanstva, da krepijo moralno silo svojih članov — ne pomenijo dosti ali nič.

Industrija vedno bolj narašča z njo tudi marksikterja skeleča rana, v prvi vrsti najizkrajnejša nemoralnost. Koliko je na primer po tovarnah nesramnega in podlega preklinjanja in govorjenja. Se tisto, kar je dobro, se mora bojevati, da ostane nepokvarjeno in, da se ne okuži in navzame slabega duha. Zanimiva je pred vsem ugotovitev, da ravno tisti ljudje, ki so versko brezbržni, kaj hitro s slabim vzgledom in govorjenjem pokvarijo zlasti mladi kolikor toliko še verni delavski naraščaj, ki skušajo to mladino z vabljivimi in sladkimi besedami pritegniti v svoje organizacije. Mlad fant, mlado dekle, danes še verne, čez nekaj let pa bo spačena slika današnjih razvratnih časov. To so karikature, ki ne poznajo več od znotraj cerkve. Njihove cerkve

so jim gostilne, kjer vlada satan, kjer se pije, pleše in zabava kakorsibodi. Namesto krščanskih knjig in časopisov jim dajejo v roke knjige in letake blaznih komunističnih ideologov in laži-voditeljev. To so tisti, ki hočejo danes voditi delavski stan.

S ponosom smo povedali in še ponavljamo, da je naša organizacija katoliška. Slovenski delavec, slovenska delavka bosta pripadala katoliški organizaciji, katera jim daje osnovno moralno silo. Katoliške organizacije se v dovoljni meri zavedajo kakšno poslanstvo jim je poverjeno, toda žal ugotoviti moramo, da voditelji marksističnih organizacij z moralo svoje vrste hočejo uničiti še tisto, kar je poštemu človeku sveto. V tem duhu delajo vse one delavske organizacije, ki krščanskih načel ne poznajo ali pa jih imajo le na ustih. Le katoliški prepoved, ki bo izšel iz katoliške organizacije, bo mogel zajeziti oni val, ki se zgrija preko delavskih vrst.

Katoliška organizacija ZZZ nudi nove in osvežujoče moči, kar ni v stiku ali v skladu s krščanskim pojmovanjem človeka in njegove osebnosti — ona vse to odločno odklanja. Misliko že spoznavo, kam ga je pripeljal satansko zamišljen načrt rdečih proslulih voditeljev.

Zato slovenski delavec in slovenska delavka odklanjata vsako organizacijo, ki ne temelji in krščanskih načelih in obsojata vsakogar, ki se pusti, da ga rdeči plačanci privabljajo v svoj krog.

V zadnjem času smo priobčili dvoje poročil o dveh slov. podjetjih, ki po obliki nista odgovarjali intencijam našega lista ter tudi vsebinsko nista bili povsem točni. To dvoje poročil je prišlo v naš list brez vednosti konzorcija. Konzorcij „Gorenjca“.

Naša organizacija je še mlada.

Pred dobrimi 3 leti nas pravzaprav še ni bilo nikjer. S posmehom je sprejela javnost organizacijo ZZZ in šla preko nje. Vedeli smo, da bo naša pot trnjeva, toda imeli smo močno voljo iti tudi preko tega trnja, kjer smo gradili po smernicah Cerkev, čuvarja temeljev. Tako je rasel naš pokret iz temeljnih načel.

Nasprotnne organizacije so se na vse načine priz devale nas uničiti, potepati, toda zlomili nas niso. V obraz smo jim povedali, da njihov marksističnih nazorov nemarano. Čas in razne izkušnje so ustvarile spoznanje, da smo marksističnega malika zavrgli.

Naša mlada organizacija pa je rastle in se ukoreninila. Zanjemo uspehe. Naša gesla so nad nasprotnimi postala zmagovalna. Potisnili smo nasprotnike v obrambo in mi sami smo vedno jačji v napadu. Razpad nasprotnih je neizogiben.

Delavstvo se vedno bolj raduje nad to mlado organizacijo in s tem pridobiva na ugledu, moči in vplivu.

Razkrojljene vrste se vedno bolj zbirajo v močno enoto. Enoten stan govori brez sovražstva in laži v svojih nedotakljivih pravicah.

Z našim pokretom bo šel delavski stan po tolikih letih, brezplodnih in brezpomembnih — lepši bodočnosti nasproti.

Naša prosveta

Blagoslovitev Prosvetnega doma v Voklem

Poročali smo že, da gradimo v Voklem nov prosvetni dom. Velike žrtve, ki jih je ljudstvo doprineslo za dobro stvar, so rodile obilen uspeh. V 3 mesecih je zrasla poleg cerkve krasna stavba, ki dela čast mojstru g. Zajcu Matevžu iz Smednika ter veselje vsem, ki so kakorkoli pri graditvi pomagali. Vsak kdor gre mimo, se ustavi in občuduje okusno zunanost doma in praktično izrabo notranjih prostorov. Voklo je s to stavbo pridobilo mnogo na svoji lepoti, tako da ga bomo lahko šteli med najlepše vasi že tako lepe Gorenjske.

Blagoslovljen bo novi dom na Jernejevo nedeljo 27. avgusta t. l., ko bo v Voklem vsakletno žegnanje. Slavnost bo pod pokroviteljstvom bana gospoda dr. Marka Natlačenca, ki bo s svojo udeležbo močno povzdignil našo prireditelje. Obenem pa je s tem pokazal, da z budno čuječnostjo spremlja vse dogodke med slovenskim narodom, ter tudi podpira vsak kulturni napredek slovenske vasi. Pri slovesnosti pa bosta poleg drugih navzoči še dve odlični osebi: škof botriča gospa Umnikova, soproga našega vrlega župana, ki je tudi mnogo pomagal pri našem delu, kot boter pa

narodni poslanec gosp. Brodar, ki je častni član našega stavbnega odbora.

Slavnost bo za goste popoldanska in se prične ob 2. uri s tem sporedom:

1. zbirališče za spreved sredi vasi,
2. spreved po vasi v cerkev,
3. litanije,
4. blagoslovitev,
5. telovadni nastop,
6. veselica z bogatim ribolovom.

Za domačine pa se slovesnost prične že v soboto zvečer ob 8. uri s svečano akademijo na čast botri in botrici, na kateri bodo nastopili domači telovadci in cerkveni pevci prvič v novi dvorani. V nedeljo dopoldne bo sv. maša za umrle člane, pri kateri bodo člani in članice v krojih ali v narodni noši ali v civilni obleki. Pri vsej prireditvi nas bo kratkočasila priznana šenčurska godba.

Vabimo vse bližnje krožke in odseke, da se v krojih udeležijo spreveda. Vabimo vsa društva, da prinese s seboj tudi prapore. Vabimo vse, da ta dan pohite v prijazno Voklo. Pokažite gorenjsko skupnost: V slogi je moč!

Bog živi!

Mladinski tabor v Podbrezjah

V nedeljo 20. avgusta bo v Podbrezjah, okrožni tabor FO in DK tržiškega okraja pod pokroviteljstvom našega narodnega voditelja g. dr. Antona Korošca.

Sporod bo po svoji jedrnatosti in učinkovitosti gotovo zadovoljil vse, ki se bodo prireditve udeležili. Vse, posebno mladino iz vse Gorenjske vabimo tega dne v Podbrezje! Pokažimo, da se zavedamo, da je samo krščanstvo nosilec prave svobode in da je le naše delo pravo narodno in državno delo v veri, poštenju, pridnosti in pripravljenosti na žrtve! Bratje in sestre, pokažimo tega dne, da nas je

veliko, da smo močni in da je velika in močna naša vera v bodočnost.

Podroben spored je razviden iz letakov. Vsa društva, odseke in krožke prosimo, da upoštevajo našo okrožnico, ki smo jo razposlali ter čimprej izpolnijo prijave ter se v vsem ostalem pridno pripravljajo za nastop. Vsi kroji in narodne noče morajo tega dne v Podbrezje!

Se enkrat: 20. avgusta pridite v Podbrezje vsi od blizu in daleč, da damo po dolgem času zopet duška naši hvalečnosti do svojega voditelja, ki je s tem, da je prevzel pokroviteljstvo pokazal, kako važen je ta tabor v vencu ostalih taborov letošnjega leta.

Bog živi!

„Prefarbani?“

Pred kratkim se je neki marksist pobahal pred našim človekom: „Nekaj smo vam jih le prefarbali.“ Misli je s tem predvsem na odlične voditelje naše „Jugoslovanske strokovne zveze“.

Sicer se gospoda Tomažič in Ciperle na vse pretege branita pred tem očitkom, da bi se bila dala oziroma, da bi se bila „Jugoslovanska strokovna zveza“ bila dala kako „prefarbati“, toda svet sodi po dejanjih. Mi še vedno verujemo v dobro vero mnogih, ki se še drže potapljujoče barke JSZ, žal pa moramo priznati, da so ta o kratkovidni, da niti tega ne spoznajo, da jih nasprotniki že vlečejo za seboj in da s svojim postopanjem delajo utis, da so se že popolnoma udinjali ne samo marksistom, ampak celo preganjalcem slovenskega naroda in katoliškega prepričanja! Evo dokazov!

Zadnji „Gorenjec“ je priobčil dopis „Narodne strokovne zveze v Ljubljani“, ki je bil poslan somišljenikom v Trzin. V tem dopisu „Narodna strokovna zveza“, javno prizna, da grede skupno „Narodna strokovna zveza“, to je takozvani nacionalisti med delavci, marksisti in pa „Jugoslovanska strokovna zveza“. Pri volitvah v tovarni „Peško“ so potem dejansko nastopili vsi v skupnem objemu: nacionalisti, marksisti in še ostali člani JSZ.

Najlepši dokaz, kakšni so postali voditelji JSZ prava priprava marksistov in nacionalistov pa nudijo voditelji JSZ v Kranju, predvsem g. Tomažič in Ciperle.

V občinski odbor sta prišla ta dva gospoda kot zastopnika krščanskega delavstva in JRZ. Zadnje čase pa se tako obnašata, da se bahajo marksisti, da so jih „prefarbali“.

Kako ta sedanja njuna farba zgleda, sta kar javno pokazala s svojimi podpisi na dveh pritožbah. Podpisala sta pritožbo proti prodaji Prevole za sanatorij in proti napravi kopalnice v Straheči dolini.

Mi vemo, da sta ta dva moža prej obsojala delo prejšnjega župana Pirca, ki je hotel napraviti občinsko kopalnico v takozvani županovi jami. Danes sta ta dva moža podpisala pritožbo proti novemu kopalšču v Straheči dolini skupno z g. Cirilom Pircem in njegovo kompanijo. Odkrito povelje, nas kaj malo briga ta pritožba brez podlage, sram pa nas je, da sta se s svojimi podpisi na tej pritožbi blamirala tudi gospoda Tomažič in Ciperle. Blamirati se pa res ni bilo treba.

Se bolj čuden utis pa napravi njun podpis na pritožbi proti prodaji Prevole in napravi sanatorija.

Da je napravil to pritožbo g. Ciril Pirc: njegova družba, to je kar umljivo. Da bi sedaj g. dekan napravil tam sanatorij, kjer je nan.ovala družba gospoda Pirca napraviti

„grišča“?! kakor pišejo v svoji pritožbi, to bi bilo za g. Pirca prehud poper. To mi dot. razumemo in g. Pirc bi se pač izneveril samemu sebi, če bi ne bil nastopil proti temu. Toda, da so se na pritožbo podpisali zastopniki socialistov in krščanskih socialistov in marksistov, tega pa res ne razumemo.

Ti ljudje vedno ponosno toičejo na svoja prsa, da se bore za dobrobit delavca, ko pa se hoče nekdo žrtvovati za delavca in malega človeka, pa vlagajo pritožbe proti temu. Komu bi pa služil sanatorij v Prevoli, če bi se osnoval tam? Ali ne malemu človeku: delavcu obrtniku in kmetu? Bogati ljudje bodo hodili pač v sanatorije v Ljubljano ali Zagreb.

Naši delavci, obrtniki in kmetje, ter sploh mali ljudje, ti morajo v ljubljanski bolnici neredko ležati po trije v eni postelji. In da bi tem pomagal, se je odločil kranjski dekan, da proda nekaj nadarbinskega zemljišča, da za male ljudi, osnuje sanatorij, da jim ne bo treba ležati v ljubljanski bolnici v postelji z enim ali dvema drugima. Morda že smemo izdati to tajnost, da so se vršili že neobvezni razgovori, da bi okrožni urad dajal v ta sanatorij svoje bolnike. No, ko se hoče nekdo žrtvovati za delavce, obrtnike in kmete, sploh za malega človeka, pa ti grede takozvani „zastopniki delavstva“ skupno z buržujsko inteligenco protestirati proti temu pri oblasteh. Da podpišejo tak protest marksisti, je tudi še razumljivo, radi njih ideološke usmerjenosti; toda da protestirajo tudi ljudje, ki hočejo biti še katoliškega prepričanja, ki trdijo, da niso marksisti, da se niso dali „prefarbati“, tega ne razumemo. Ljudje iz takih dejstev kaj lahko sodijo, da so se dali res prefarbati.

Ljudje v Kranju so mogli kaj pogosto opazovati, kako sta stikala svoje glave g. Colnar Lojze, znani urednik pokojne „Sobote“ in g. Tomažič. Bivši list „Sobota“ je bil strupeno zaigran sovražnik katoliških načel. Zal je oblast morala konfiscirati najbolj strupene napade na katoliško cerkev, da tako Kranjci niso mogli brati vseh umazanih napadov na katoliško cerkev. In z urednikom tega lista konferira g. Tomažič že kar javno na cesti. Med njim in družbo okrog „Sobote“ obstojajo kar tesne vezi, da se g. Tomažič s temi osebami že kar javno podpisuje na razne proteste proti socialnemu delu naše občinske uprave.

Mi mislimo, da je že skrajni čas, da izstopijo vsi, ki so še katoliškega prepričanja, iz Jugoslovanske strokovne zveze, da se ne bodo z njimi več mogli bahati socialisti, da so jih „prefarbali“. Pameten človek se ne da narbarati, značajan pa ne prefarbati. Krščansko delavstvo, skrajni čas je, da se ne daš več farbat in še manj pa ne prefarbati.

Dr. Joža Herfort:

Pomen vajeniških počitniških kolonij

Pod tem naslovom je prinesel „Slovenec“ 9. VIII. izrpen pregled letošnjih vajeniških kolonij. Nas zanima posebno kranjska kolonija ob Bohinjskem jezeru. Torej iz vseh vajeniških vrst, ki pripadajo kranjskemu srezu jih je samo 16. Predlagali smo jih okoli 30. Na splošno je izpadel vajeniški pregled jako klavrn. Vajenci žive v bednih socialnih prilikah in so tudi telesno jako slabo razviti (na splošno).

Od vseh revnih na telesu smo izbrali, skrbno izbrali one, ki so za kolonijo, ki so sonca, zraka in miru potrebni bolj kot kruha. Efekt je ta, da jih je šlo v kolonijo komaj polovico.

Apeliramo na krščansko misleče mojstre in na one, ki se hoje rdečega terorja naj za leto osoreje tole pomislijo: Ali je boljše, da dam vajencu 14–20 dni počitnic in se mi vrne zdrav na duši in na telesu, krepak in spočit ter voljan za delo, ali ga pa pustim doma, ga morda s silo, morda celo z grožnjo zadržim v podjetju oz. obrti, pa bo delal brez volje, bo

večkrat bolan in mi ušel ob prvi priliki v rdeči tabor.

Kolonije imajo predvsem namen vajenca telesno okrepiti. Saj je šel skozi stroge zdravniške roke in ne more nihče reči, da ni bil potreben, nujno potreben počitka. Kolonija ga previdno vzgajno podučijo po njenih zanesljivih in strogo izbranih voditeljih, katera smer je zanj najboljša in kam naj usmeri svoj korak.

Nihče ne občuti nesocialnosti in zapostavljanja prej kot socialno potreben človek, revež.

Mojstri, nekateri, res niso mogli dati vajenca dovolj sezone. Pri polovici pa to ni bilo mogoče! Osebnosti stvari v bodoče proč od vajeniških kolonij! Gledati moramo sedaj sami, kakšen pomočniški in mojstrski naraščaj si odgojimo. Odgovornost za to pa nosijo v polni meri mojstri sami.

Ko se bo 16. orica vrnila iz kolonij bom podal splošen pregled v koliko jim je kolonija koiustila oz. — „škodila“.

Šport

Zakaj ne bo atletskega triboja Ljubljana - Zagreb - Beograd?

Vse dnevno časopisje v svojih športnih rubrikah močno pretresa sklep — Zagrebške atletske podzveze —, ki bi morala izvesti letošnji triboj med Ljubljano — Zagrebom in Beogradom; da tega triboja, ki naj bi bil v dneh 11., 12. in 13. avgusta v Zagrebu ne bo. Zagrebška podzveza ta svoj sklep utemeljuje s tem, da ni dobila dovolj materialne podpore od ministrstva za telesno vzgojo. Po ugotovitvah belgrajškega „Vremena“ pa ne leži odpoved triboja v materialnih težkočah, ampak neke druge, za kar se še ne ve točno, prav gotovo pa ne v finančnih težavah, ker je imela Zagrebška podzveza dovolj sredstev na razpolago za režijo triboja.

Velika škoda je, da že drugo leto ne bomo imeli te najinteresantnejše atletske prireditve, za katero se zlasti slovenski atleti interesirajo, ker je to edina prilika, ko se vsaj enkrat na leto sestanejo s hrvatskimi in srbskimi

športnimi tovariši, s katerimi goje iskrena prijateljstva kot pri nas v nobenem drugem športu; sestanejo na propagandni stanelek atletskega športa, ki pri nas nikakor ne more v večjem obsegu na tisto mednarodno višino kot drugi športi. To pa bi pri nas že davno lahko bilo doseženo, ako bi se že enkrat res pričelo s sistematičnim delom in popularizacijo atletike, ki ima najboljše izgleda v našem izredno dobrem naravnem materialu.

Obrtniška tombola

Tablice za obrtniško tombolo se dobe pri vseh dosedanjih prodajalcih.

Po tomboli imajo obrtniki in njihovi prijatelji zabavo na vrtu gostilne Bidovec „pri starem Mayerju“.

Pozor!

Pozor!

Najboljše in najmodernejše lončene peči in številne ploščice za oblaganje: kuhinj, kopalnic, mesnic itd. dobite po zmerni ceni pri trdkih

GOLOB ANTON

PEČARSTVO

TRŽIČ, v hiši kavarne »Javornik«

Berite in širite „Gorenjca“

Vidovdanska c. 6

V Gorenjski oblačilnici v Kranju, dobite najtrpežnejše modne, športne in delovne obleke itd. — — — Kot krojača bova postregla najboljše in najceneje. — Se priporočava
Čenčič Stefan in Kozelj Franc

Vina

iz Centralne vinarne v Ljubljani, Frankopanska ulica 11, bodo zadovoljila Vaše pivce najbolj!

Ali ste že poravnali naročnino?

Trgovina z elektro-inštalacijskim materialom, električnimi stroji, aparati, žarnicami, svetilkami, vod. žico, kabli itd.: Velika zaloga tehn. in elektr. materiala ter radio aparatov.

CHILLING DRAGO

Koncesionirano elektrotehnično podjetje

Couch zofe, otomane, divane

in vse tapetniške izdelke izvršuje točno in solidno

V. TONEJC
tapetnik, Kranj

Zupan in Grošelj

kleparstvo

Kranj, Jenkova 23

Izdelava brzoparilnih kotlov. Izvršujejo se vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.

Mali avto prodam ali zamenjam za parcelo v bližini Kranja.

Foto - Jug - Kranj

Neveste! Udobno stanovanje je važen pogoj sreče v zakonu. Stanovanje po Vašem okusu pa Vam opremi najceneje z dolgoletno garancijo

iv. Mizarstvo Sloga

Božič Jože
Kranj — Struževu

Priporočamo trdko

„PLAMEN“

kovinarsko zadrugo
v Kropi in Kamni gorici

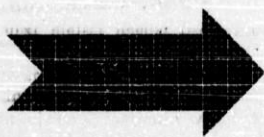
Šperano in furnirano pohištvo lahko naročite pri trdkih

Triler v Drulovki

Prvovrstna izdelava!
Solidne cene!

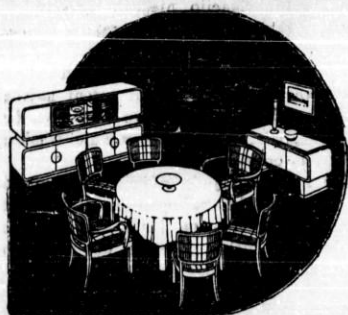
Hotel „Stara pošta“ - Kranj

Po obrtniški tomboli

domača veselica
brez vstopnine na lepem senčnatem vrtu.

POLLAK JURIJ STROJNO MIZARSTVO KRANJ

Izvršujem novodobno pohištvo po danih in lastnih načrtih najfinejših vrst, kakor tudi za stavbe portale in izložbe. — Oprema kmečkih, lovskih in tujskih sob, hotelov in vsakovrstnih lokalov.

Cene nizke!

Delo solidno!

EDINA STROKOVNA DELAVNICA

vseh vrst vrtnih senčnikov, sončnikov, dežnikov
NA GORENJSKEM

Jenko Alojz

Kranj, Tavčarjeva 8.

Solidna postrežba!
Nizke cene!

Barve

Laki

Firnež

Olja

nudi po najnižjih cenah

P. Majdič - Kranj

Mimica Zagorska:

29

Marija Taborska

(Zgodovinska povest iz dobe turških časov.)

(Dalje.)

„Kamor pride večni romar, tiste hiše se prime nesreča.“ je pripovedoval Matevž. „Vsa dežela bo nesrečna, ker hodi okrog večni romar. Tista liša pa, katere prag prestopi, je prav posebno zapíšana nesreči. Ne izognemo se nesreči in se ne izognemo.“

„Kaj ni že to dosti velika nesreča, ker je gospodinja umrla.“

„To še ni nič,“ je menil Matevž. „To se marsikje primeri in še vse kaj hujšega. Nad Vilibaldovo hišo bo prišlo še vse večje gorje, tako, kakor si ga niti v sanjah ne moremo predstavljati. Jaz že ne bom več tu. K gospodarju bom stopil in mu povedal da grem, ker nočem, da bi še mene nesreča tepla.“

„Saj ne moreš iti,“ mu je oporekal Gregor. „Do svetega Jurija si udinjan in če uideš boš kaznovan.“

„Naj bom, šel bom pa vseeno.“

„Nikjer več ti no bo tako dobro, kakor pri Vilibaldu.“

„Vem, da nikjer več ne bom pojedel toliko mesa in kruha, vendar za vse na svetu ne ostanem več pod streho, pod katero je jedel in pil večni romar.“

„Obisk velja gospodarju, ne nam.“

„Nič,“ se je razgrevel Matevž. „Vsi, kateri so pod eno streho z njim, so nesrečni, pa je. Mi trije smo se ga pa še lotili in ga hoteli zagnati iz hiše. Ali se kaj bojita, da bi se vama roke ne začele sušiti, ker sta se ga dotaknila?“

V vežo je prišel Martin.

„Kje imate večnega romarja?“ je vprašal in smejal se je.

„Nikar ne vpij, no,“ je plašno šepnil Matevž. „Notri v hiši je, kar stopi k njemu, če bi ga rad videl.“

„Ali je še notri?“

„Je.“

„Kakšen pa je večni romar?“

„Kakor živ bognasvaruj!“

„Moram ga pogledati. Če očeta še ni snedel s kožo in kostmi, menda tudi meni ne bo vratu zavit.“

Martin je stopil v hišo, pozdravil je in se vstopil pred tujca, ki je sedel za vratni.

„Kdo si ti?“ ga je oblastno vprašal.

Tujec ga je premotril z zelenimi očmi in je zamolko vprašal.

„Kdo si ti?“

„Jaz sem gospodarjev sin in bom v kratkem tega doma gospodar,“ se je ponesel ponosni fant.

„Boš, če boš,“ je zagonetno odgovoril tujec.

„Bom.“

„Boš, če boš. Ali ti veš, kaj ti je namenjeno? Ne veš. Ali veš, da boš še živel. Morda že smrt stega kremplje po tebi.“

„Martin, molči vendar,“ se je ustrašil stari Vilibald, da mu je lice kar posivelo.

„Koga se pa bojite, oče — Ti, kako ti je ime?“

„Ahasver,“ je zamoljal oni.

„Kako?“

„Ahasver.“

„Ti si torej večni romar?“

„Tako je.“

„Ali prinašaš nesrečo?“

„Nič ne vem.“

„Kako da ne veš?“

„Samo Bog je vseveden.“

Martin se je zasmjal.

„Pametno odgovarjaš. Zaradi jezika ti ne bo treba pred Bogom odgovora dajati. Besede vlečem iz tebe, kakor vodo iz vodnjaka. — Odkod pa prihajaš?“

„Se sam ne vem. Od vzhoda.“

„In kam greš?“

„Ne vem. Kamor me bo nesla trudna noga.“

„Pa vendar: kam.“

„Proti zapadu. V tiste kraje, kjer bo nebo krvavo zažarelo.“

„Torej vendar res prinašaš nesrečo?“

„Ne. Kjer je nesreča, tja me vleče. Vedno je tako. Jaz sam ne prinašam nesreče.“

„Ali si že kdaj hodil tu?“

„Ze.“

„Kolikokrat?“

„Trikrat.“

„Ze davno?“

„Davno, davno. Ko sem šel prvič skozi te kraje, so bili tu sami gozdovi. Ljudje so bivali tu, ki niso govorili po tem jeziku. Veliki so bili, močni in žolte lase so imeli. Ne spominjam se več vsega. Videl sem toliko krajev in toliko ljudi, da nisem mogel vsega obdržati v spominu.“

„Kaj se je potem zgodilo?“

„Od severa je prišlo pleme z zlatimi lasmi in je pregnalo gospodarje te zemlje. Grozne bitke so bile, pokolji, požari, tiste strašne hoste so gorele, vode so tekle krvave. Bilo je strašno gorje, človek se je spremenil v žival.“

„In drugič?“ radovedno vpraša Martin.

„Ko sem šel drugič skozi te kraje, je bil Celovec šele majhna vas. Ljudje tod so prebivali v majhnih kočah in oglje so žgali. Zivljenje je bilo drugačno kot zdaj.“

„Ali je potem prišla nesreča?“

„Prišla je. Iz Korotana so prihajali ljudje, ki so z ognjem in mečem širili vero v Kristusa.“

„Zdi se mi, da lažeš. Kdaj si bil zadnjič tu?“

„Pred sto in petdesetimi leti.“

„Tedaj je divjala kuga.“

„Da. Vsa dežela je izumrla za to strašno boleznijo. Vse dežele, kar sem jih tedaj prepotoval, so izumrle.“

„In kaj prinašaš zdaj?“

„Ne vem. Zlo bo, ali kakšno, tega ne vem!“

„Bog se nas usmili,“ je zastokal blede Vilibald.